

ADALET ve KALKINMA PARTİSİ
T.B.M.M. Grup Başkanlığı

Tarih : 12/10/2020

Sayı : 125

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Çevre Ajansının Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.
Gereğini arz ederiz.

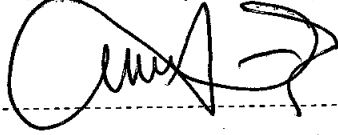
 Mehmet Sait KIRAZOĞLU Gaziantep Milletvekili	 Selman ÖZBOYACI Konya Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Takim Komisyon	Plan ve Bütçe İşleri
Esas Komisyon	Genel
Tarih : 12 Ekim 2020	Esas No: 2/3133

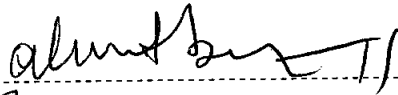
TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŐK.LIĞI
12 Ekim 2020
Namara:

TBMM GENEL EVRAK
12 Ekim 2020
No: 724006
EBYS'ye AKTARILMIŐTIR

Mustafa CAMBEY
Balıkesir Milletvekili

Ahmet Bayraktar
Yalova Milletvekili

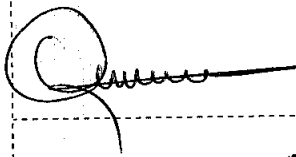
Faiz Berdimuratov
Bingöl M.V.

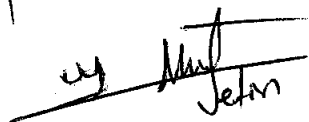

Zeynep Güneş Akar
Zurfa M.V.

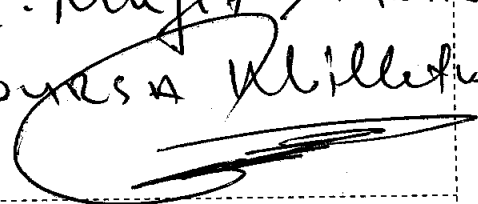

Osman Ören
Siirt M.V.

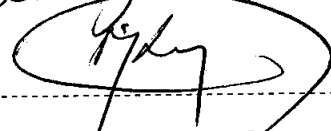

Mehmet YAVUZ
Aydın Milletvekili

M. Müfit AYDIN
Bursa Milletvekili

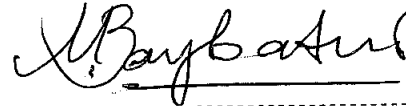

İsmail KAYA

Osman M.V.

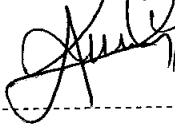

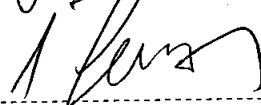
Melika Gündoğdu
Ordu Milletvekili
Mgundogdu

Murat BAYBATUR
Manisa Milletvekili

Ahmet Kılıç
Bursa Milletvekili

İsmail TAMER
Kars M.V.

Lütfiye Seha GAM
ANKARA MV
S. Seha Can

Atilla ÖDÜNG
BURSA M.V.

Gülden Karaslan
Samsun Milletvekili
G.M.V.

Tülay Kaynarca
İstanbul MV
T.K.

Nabihat Zeynep Gelik
HATAY MV.
N.Z.

Şelvi YAĞCI
Bilecik Milletvekili
Ş.Y.

Semra EKİNCİ
Sivas MV
S.E.

İlay SEKER
I.S.

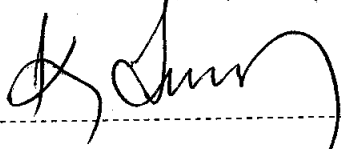
Hacı Osman AKGÜL
Gümüşhane MV
H.O.

Cihan PEKTAS
Gümüşhane MV.
C.P.

Orhan Yeğin
Ankara Milletvekili
O.Y.

Ahmet SORGUN
KONYA
A.S.

Kadir AYDIN
Giresun M.V.

Rümeysa KADAIL
İstanbul M.V.

Ramazan Can
Kırıkkale M.V.

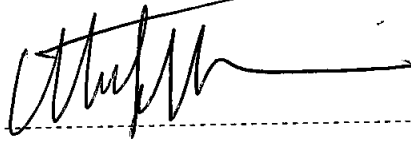

Abdullah Doğru
Adana

~~Tahir Akçürük~~
Tahir Akçürük
Konya M.V.

Masratar Demir
İstanbul M.V.

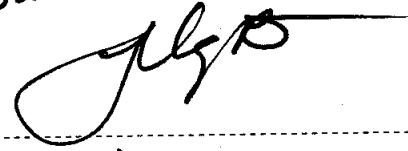

Osman Nuri Gülazer
Van Milletvekili

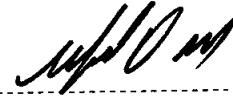
Yasın Uğur

Burda M.V.

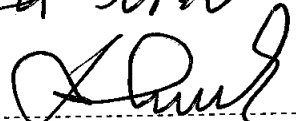

Refik Özen

Bursa M.V.

Ahmet ŞAKIR
Malatya M.V.

Dr. Fatma Betül SAYAN

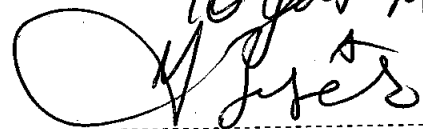
KAYA

İstanbul Milletvekili

Yusuf Başer

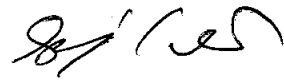
Yozgat M.V.

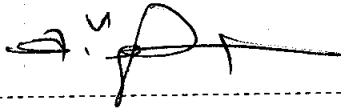
İsmail Biter
Mardin

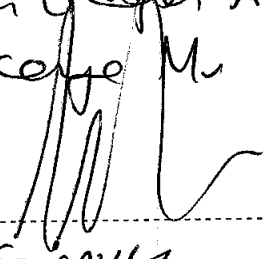
Salih CORA
Trabzon Milletvekili

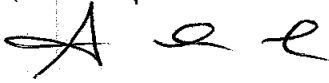
Abdullah GÜLER
İstanbul Mr.

Giğdem Erdoğan Atobeke
Sakarya Mr.

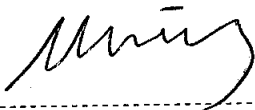
Ahmet Akay
P.ınfa Milletvekili

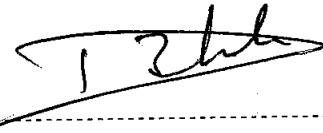
Uğur ÖZSAVUN
Bekir Milletvekili

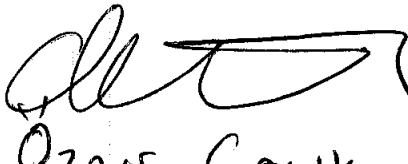
Müslüm Yüksel
Gaziantep Milletvekili

Değer Bakbak
Gaziantep Milletvekili

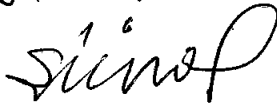
Orhan Çelik
Molotya Milletvekili

Gülşay SAMANCI
Konya Milletvekili

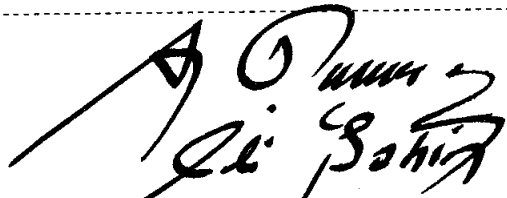

Şirin ÜNAL
İST. Mr.

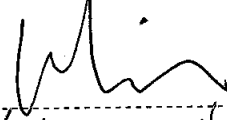

Anıte Polat Durgun
Ankara Milletvekili

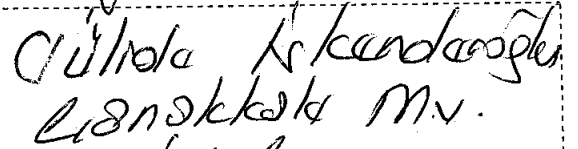

Ali Sahin
Gaziantep Mv.

Belgin Uygun
Balikesir mv

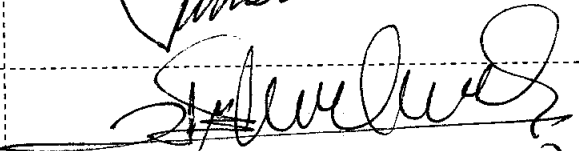
Emine Yavuz Gorgeç
Bursa Mv.

Cütlüka İskenderoğlu
Eskişehir Mv.

Ibrahim Aydın
Antalya Mv.

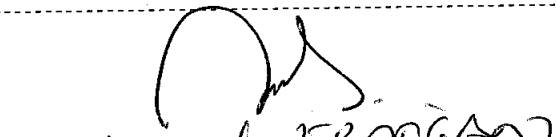

Ekrem Cicek
Apri Mv.

Vildan Timur Gürel
Bursa Mv.

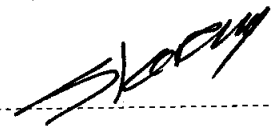
Ahmet Berat Gonkar
İstanbul Mv.

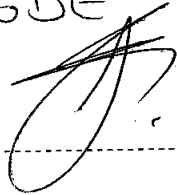

Mehmet Eroğlan
Gaziantep Mv.

Süleyman Karancı
Erzincan Mv.

Selin Gültekin
Niğde Mv.

Hacı Ahmet Özdemir Kangal MV	Özdemir	

GENEL GEREKÇE

Depozito yönetim sistemi uygulamaları doğada çözülemeyen inorganik atıkların düzenli olarak toplanarak suda veya kırsal alanlarda açık olarak depolanmasını engelleyerek suda ve karada yaşayan canlı türlerinin ve çevrenin korunmasına katkı sağlamaktadır. Geri dönüştürülebilir bu atıkların yeniden hammadde olarak kullanılması birincil hammadde israfının önlenmesini sağlamakta, birincil hammaddenin çıkarılması için gerekli enerji yoğun aktivite ihtiyacını ve geri dönüştürülebilir atıkların yakılarak veya düzenli depolama sahalarında bertaraf edilmesini engelleyerek karbon emisyonlarını azaltmaktadır.

Ülkemizde ise depozito yönetim sistemi uygulaması, 7153 sayılı Kanunla mevzuatımıza girmiştir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenecek ürünlerin depozito bedeliyle piyasaya sürülmesi, bu ürünlerin satış noktalarında tüketicilere satılması, tüketiciler tarafından da kullanılması sonrasında oluşan boş ambalajların atılmayarak depozito bedellerini geri almak amacıyla satış noktalarına iade etmelerine dayalı bir sistem olan depozito yönetim sisteminde, söz konusu ambalajların kapalı bir döngü içerisinde atığa dönüşmeden tekrar hammadde olarak ekonomiye kazandırılması öngörülmektedir.

Bu çevreci ve sürdürülebilir yaklaşımın, düşük işgücü maliyeti ve temiz hammadde temini imkânlarıyla desteklendiğinde, Ülkemizi döngüsel ekonomi yaklaşımı ile pekiştirilmiş üretimde önemli bir konuma getireceği aşikardır.

Depozito yönetim sistemi uygulamasının sonucunda ortaya çıkacak çevresel, ekonomik ve kamusal faydaların sürdürülebilir bir gelecek için elzem olduğu ve sınırlı kaynaklarla ekonomik büyüme için çabalanan günümüz dünyasında, böylesine etkin kaynak yönetimi tabanlı bir sistemin yol gösterici olacağı değerlendirilmektedir. Çevrenin korunması ve kaynak verimliliği amaçları göz önüne alındığında, depozito yönetim sistemi uygulamasının ivedilikle hayata geçirilmesi için İdare tarafından hızlı ve etkin adımların atılması gerekmektedir.

Depozito yönetim sistemi uygulamasının altyapısının kurulması ve operasyonlarının yürütülmesi için belirli bir idari, teknik ve mali kaynak gereksiniminin yanı sıra; bu uygulamaları hızlı ve etkin bir şekilde sürdürülmesini de sağlayacak bir yapıya ihtiyaç bulunmaktadır.

Bu doğrultuda, hazırlanan Kanun Teklifi ile çevre kirliliğini önlemek, yeşil alanların iyileştirilmesine katkı sağlamak, ulusal ölçekte depozito yönetim sisteminin kurulmasına, işletilmesine, izlenmesine ve denetimine yönelik faaliyetlerde bulunmak üzere Türkiye Çevre Ajansının kurulması amaçlanmaktadır.

Bununla birlikte, hem Ajansın kurulmasına bağlı olarak hem de 2872 sayılı evre Kanununun temel ilkelerinin korunması ve geliştirilmesine yönelik olarak 2872 sayılı Kanunda bazı değişikliklerin yapılması ihtiyacı hasıl olmuştur. Bu bağlamda genel olarak atık yönetim firmalarının da atık yönetiminden sorumlu olması, idari para cezalarının caydırıcılığı temin edecek orantıda olması ve evre izin ve lisansı olmayan faaliyetlerin süresiz durdurulmasına yönelik bazı düzenlemelerin yapılması amaçlanmaktadır.

Diğer taraftan; güvenli, sağlıklı ve çevreci ulaşım araçlarından olan bisiklet ve elektrikli skuterlerin teşvik edilmesi ve kullanımının yaygınlaştırılması amacıyla bazı değişiklikler yapılmaktadır. Teklif ile; mahalli idarelere bisiklet ve e-skuterlerin yol, şerit, park ve şarj istasyonlarını yapma, Karayolları Genel Müdürlüğüne karayollarında bisiklet yolu ve gürültü bariyeri yapma gibi görevlerin verilmesi hedeflenmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, çevre kirliliğini önlemek ve yeşil alanların korunmasına, iyileştirilmesine ve geliştirilmesine katkı sağlamak, döngüsel ekonomi ve sıfır atık yaklaşımı doğrultusunda kaynak verimliliğini artırmak ile ulusal ölçekte depozito yönetim sistemi kurulmasına, işletilmesine, izlenmesine ve denetimine yönelik faaliyetlerde bulunmak üzere Türkiye Çevre Ajansının (Ajans) kurulması ve Kanunun kapsamının belirlenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Madde ile, Kanunda geçen bazı kavramlar tanımlanmaktadır.

MADDE 3- Madde ile, Türkiye Çevre Ajansının kuruluş şekli belirlenmektedir. Ajansın etkin bir şekilde faaliyet gösterebilmesini teminen; Çevre ve Şehircilik Bakanlığının ilgili kuruluşu olarak, tüzel kişiliği haiz ve bu Kanunda belirtilenler dışında özel hukuk hükümlerine tabi olarak kurulması öngörülmektedir. Ajansın bu Kanunun yürürlüğe girmesiyle tüzel kişilik kazanması sağlanarak depozito yönetim sisteminin kurulması ve işletilmesi başta olmak üzere Kanunda belirtilen faaliyetleri hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 4- Madde ile, Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenen çevre strateji ve politikaları doğrultusunda Ajansın gerçekleştireceği faaliyetler düzenlenmektedir.

MADDE 5- Madde ile, Türkiye Çevre Ajansının organları olarak Yönetim Kurulu, Başkanlık ve Danışma Kurulu belirlenmekte, Ajansta hizmet birimlerinin oluşturulacağı hüküm altına alınmakta ve bunların üyelerinin atanma usul ve esasları düzenlenmektedir.

Ayrıca, Ajansın organlarının ve hizmet birimlerinin görev ve yetkileri, üyelerinin atanması, teşkilat yapısı ile çalışmasına ilişkin usul ve esasların Hazine ve Maliye Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Strateji ve Bütçe Başkanlığının görüşü alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle belirleneceği düzenlenmektedir.

MADDE 6- Madde ile, Ajansta 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa tabi personelin istihdam edilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 7- Madde ile, Ajan Yönetim Kurulu Başkanı ve üyeleri ile Ajan Başkanı, yardımcıları ve personeline ödenecek ücret belirlenmektedir.

Ajans Başkanına, mali ve sosyal hak ve yardımlar kapsamında yapılan bütün ayni ve nakdî ödemelerin bir aylık toplam net tutarın; 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 11 inci maddesi uyarınca belirlenen emsali personele mali ve sosyal hak ve yardımlar kapsamında yapılması öngörülen ödemelerin bir aylık toplam net tutarının iki katını geçmemek üzere Yönetim Kurulunca belirlenmesi öngörülmektedir. Ajans başkan yardımcılara ve personeline yapılan ödemelerin ise Ajans Başkanına yapılan ödemeyi geçmemek üzere Yönetim Kurulunca belirlenmesi hüküm altına alınmaktadır. Ajans Yönetim Kurulu başkan ve üyelerine, bu görevleri nedeniyle ayrıca 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 34 üncü maddesine göre kamu iktisadi teşebbüsleri yönetim kurulu başkan ve üyelerine ödenen tutarda ödeme yapılmasına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 8- Madde ile, genel bütçeden aktarılan tutarlar, her türlü şartlı ve şartsız bağış ve yardımlar, faaliyetlerinden elde edeceği gelirler ve sair gelirler Ajansın gelir kalemleri olarak belirlenmektedir.

Ayrıca, Ajans bütçesinin hazırlanması ve onaylanması süreci belirlenmektedir.

MADDE 9- Bir kamu kurumu olan Ajansın faaliyetlerini etkin bir şekilde yürütmesi öngörüldüğünden, Ajansa bazı kamu ayrıcalıklarının verilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda Ajansın, yapılan bağış ve yardımlar sebebiyle veraset ve intikal vergisinden; faaliyetleri dolayısıyla yaptığı işlemler yönünden harçlardan ve kâğıtlar nedeniyle damga vergisinden, kiraya verilmemek şartıyla sahip olduğu taşınmazları dolayısıyla emlak vergisinden, tapu ve kadastro işlemleri bakımından döner sermaye hizmet bedelinden ve her türlü dava ve icra işleminde teminat yatırma mükellefiyetlerinden muaf olması amaçlanmaktadır.

MADDE 10- Madde ile, Kanunun uygulanmasıyla ilgili usul ve esasların ne şekilde yürürlüğe konulacağı düzenlenmektedir.

MADDE 11- Madde ile 2464 sayılı Kanunun 56 ncı maddesinde düzenleme yapılarak güvenli, sağlıklı ve çevreci ulaşım araçlarından biri olan elektrikli skuterlerin teşvik edilmesi ve kullanımının yaygınlaştırılması amacıyla paylaşımlı elektrikli skuterlerden alınacak işgal harcı bedelinin en az tarife üzerinden hesaplanması amaçlanmaktadır.

MADDE 12- 2872 sayılı Çevre Kanununun mevcut hükümlerine göre; çevreye etkisi olabilecek projeler için ÇED Raporu veya Proje Tanıtım Dosyası hazırlanması gerekmektedir. Teklifin 14 üncü maddesiyle 2872 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde değişiklik yapılarak, çevreye etkisi olabilecek faaliyetlerin tümü açısından “Çevresel Etki Değerlendirmesi Başvuru Dosyası” hazırlanması öngörüldüğünden; bu değişiklikle uyumlu olarak madde ile “Proje Tanıtım Dosyası” tanımı, 2872 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin metninden çıkarılmaktadır.

MADDE 13- Madde ile, 2872 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde düzenleme yapılarak; Çevrenin korunmasına ve iyileştirilmesine yönelik ilkelere; sıfır atığın yaygınlaştırılması, motorsuz ve elektrikli araçların yaygınlaştırılması ve plastik içerikli ambalajların azaltılması ilkeleri eklenmektedir.

MADDE 14- 2872 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin mevcut hükümlerine göre; çevreye etkisi olabilecek projeler için ÇED Raporu veya Proje Tanıtım Dosyası hazırlanması gerekmektedir. Madde ile 2872 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde değişiklik yapılarak, çevreye etkisi olabilecek faaliyetlerin tümü açısından “Çevresel Etki Değerlendirmesi Başvuru Dosyası” hazırlanması öngörülmektedir.

Bununla birlikte, “Çevresel Etki Değerlendirmesi Başvuru Dosyası” hakkında yapılan değerlendirmeler neticesinde “Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu” veya “Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumsuz” kararları verileceğinden, madde ile “Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı” ibaresinin madde metninden çıkarılması amaçlanmaktadır.

MADDE 15- Madde ile; 2872 sayılı Kanunda atıksu altyapı yönetim sorumlusu olarak sayılanlardan en az ikisinin bir araya gelerek de atık su alt yapı kooperatifi kurabilmelerine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Yine, atık üreticilerinin atıklarının yönetimini atık yönetim sorumlusu olarak yetki verilmiş firmalar aracılığıyla da yerine getirebilmesine imkan sağlanmaktadır.

Ayrıca, 2872 sayılı Kanuna göre herhangi bir faaliyet sonucunda oluşan, çevreye atılan veya bırakılan her türlü madde atık olarak değerlendirilmektedir. Sıfır atık projesi de belirtilen atık tanımı çerçevesinde, her türlü atığın kaynağında ayrıştırılması ile atığın oluşmaması yönünde strateji geliştirme esasına dayanmaktadır. Bu süreci daha etkin bir şekilde yürütmek amacıyla madde ile, atıkların kaynağında ayrıştırıldıktan sonra Çevre ve Şehircilik

Bakanlığından çevre lisansı almış atık işleme tesislerine geri kazanımı sağlanmak üzere verilebilmesinin zorunlu olmasına yönelik dzenleme yapılmaktadır.

MADDE 16- Madde ile, 2872 sayılı Kanunun 12 nci maddesinde değişiklik yapılarak; Çevre ve şehircilik Bakanlığının anılan Kanun kapsamındaki denetim yetkisini Türkiye Çevre Ajansına devredebileceği dzenlenmektedir.

MADDE 17- Madde ile; 2872 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin altıncı fıkrasına hüküm eklenerek, tehlikeli kimyasalların üretimi, satışı, depolanması, taşınması ile tüm atıkların toplanması, taşınması ve depolanmasından, atık üreticisiyle atık yönetim sorumlusunun müteselsilen sorumlu olması amaçlanmaktadır.

MADDE 18- Madde ile; 2872 sayılı Kanunun 15 inci maddesinde dzenleme yapılarak, ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde faaliyette bulunabilmek amacıyla gerekli çevre izin ve lisansını almayan tesislerin faaliyetlerinin durdurulması amaçlanmaktadır.

Teklifin 14 üncü maddesi ile 2872 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde yapılan değişiklik çerçevesinde; “Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı” alınmaksızın başlanan faaliyetlerin Bakanlık/Valilik tarafından süre verilmeksizin durdurulacağı hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 19- Çevre mevzuatı ve çevreye ilişkin yapılan dzenlemeler dinamik bir alan olduğundan 2872 sayılı Çevre Kanununda yer alan idari yaptırımların bir kısmının yeniden dzenlenmesi ve yeni yaptırımların belirlenmesi gerekmektedir.

Madde ile; Ülkemizde yeni uygulanmaya başlanan plastik poşetlere ilişkin yükümlülükler ile geri kazanım ve depozito uygulamalarına ilişkin dzenlemelere aykırı davranılması halinde uygulanacak idari yaptırımlar belirlenmektedir.

Sera gazı emisyonlarının takibi hakkındaki mevzuat kapsamında sanayi tesislerinden kaynaklı sera gazı emisyonları izlenmekte olup 2872 sayılı Kanunda sera gazı emisyonlarına ilişkin izleme planı ve doğrulanmış sera gazı emisyon raporunu sunma yükümlülüğüne uyulmaması durumunda uygulanacak idari para cezası hükmünün bulunmamasından dolayı ilgili dzenleme yapılmıştır. Söz konusu mevzuat karbon ticaretinin temelini oluşturduğundan sistemin iyi bir şekilde uygulanması için cezai maddelerin eklenmesi önem arz etmektedir.

Bunun yanı sıra madde ile, su ürünleri yetiştiriciliği faaliyetlerine, su kirliliğinin önlenmesine, atık ve tehlikeli atıklara, su alanlarından ve tarım arazilerinden kum ve çakıl alınmasına, motor yağı değerimlerine ve çevre etiketine ilişkin yükümlülüklere aykırı davrananlara uygulanacak idari yaptırımların dzenlenmesi öngörülmektedir.

MADDE 20- 2872 sayılı Kanuna ekli (1) sayılı listede yer alan ürünlere ve bu ürünlerin sorumluluğunu taşıyanlara (piyasaya süren, ithalatçı ve satış noktası) yönelik tanımlarda uygulamada sorunlar yaşanmaktadır. Madde ile; 2872 sayılı Kanunun ek 11 inci maddesinde dzenleme yapılarak, anılan maddenin tamamına yönelik idari, mali ve teknik usul ve esasların Çevre ve şehircilik Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle dzenleneceği hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 21- Madde ile; 2872 sayılı Kanunun ek 12 nci maddesinde değişiklik yapılarak, 2020 yılında tüm dünyada ve Ülkemizde yaşanan Covid-19 salgını nedeniyle depozito yönetim sistemine yönelik çalışmalarda yaşanan zaman kaybının telafisi amacıyla depozito yönetim sistemi uygulamasının başlangıcının bir yıl süreyle ertelenmesi amaçlanmaktadır.

Buna ek olarak, ürünlerin de depozito uygulamasının kapsamına alınması ve uygulamaya tabi tutulan ambalaj ve ürün üreticileri, ithalatçıları ve piyasaya sürenlerin, bu kapsamdaki yükümlülüklerini yerine getirmek zorunda oldukları Kanunen hüküm altına alınmaktadır. Ayrıca depozito sistemine ilişkin teminatların ve ücretlerin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği düzenlenmektedir.

MADDE 22- Madde ile; 2872 sayılı Kanuna ek madde eklenerek, çevre etiketi sisteminin oluşturulmasına ve uygulanmasına ilişkin usul ve esasların Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenmesi ve anılan Bakanlığın haricinde çevre etiketi adı altında herhangi bir faaliyet yürütülemeyeceği düzenlenmektedir.

MADDE 23- Madde ile; 2872 sayılı Kanuna ek madde eklenerek, atık motor yağlarının toplama miktarının artırılması, takibinin sağlanması ve yasadışı kullanımının önlenmesi amacıyla motor yağı değişimi yapılan noktaların Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yetkilendirilmesinin ve motor yağı değişimlerinin Bakanlıkça yetkilendirilmiş noktalar tarafından yapılmasının veya bu yerlere teslim edilmesinin zorunlu hale getirilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 24- Son yıllarda Ülkemizde kullanımı oldukça yaygınlaşan ancak mevzuatta bir tanımı bulunmayan elektrikli skuterlerin yasal altyapısının oluşturulması gerekmektedir. Bu doğrultuda Madde ile; 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 3 üncü maddesinde düzenleme yapılarak; bisiklet yolunun tanımı, elektrikli skuterlerin kullanımına açık; taşıt ve yayaların kullanımına kapalı olacak şekilde yeniden yapılmaktadır. Ayrıca, elektrikli skuter ve bisiklet şeridi tanımı anılan madde kapsamına eklenmektedir.

MADDE 25- Madde ile; 2918 sayılı Kanunun 7 nci maddesinde değişiklik yapılarak, karbon salınımını ve karayollarındaki gürültü kirliliğini azaltmak amacıyla Karayolları Genel Müdürlüğüne;

-Master planlarını göz önünde bulundurarak ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görüşünü alarak, trafik güvenliğinin ve teknik koşulların sağlandığı mevcut yollarda ve yeni yapılacak olan yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarının kenarına bisiklet yolu ile gürültü bariyeri yapma,

- Trafik güvenliğinin ve teknik koşulların sağlandığı yerlerde, banketleri bisiklet şeridi olarak işaretleyerek bisiklet ve elektrikli skuter kullanımına uygun hale getirme, görevi verilmektedir.

MADDE 26- Madde ile; 2918 sayılı Kanunun 37 nci maddesinde düzenleme yapılarak, karayollarında bulunan bisiklet yollarında ve şeritlerinde elektrikli bisiklet ve e-skuter kullanabilmek için 15 yaşını bitirmiş olma şartı getirilmektedir.

MADDE 27- Madde ile; 2918 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinde düzenleme yapılarak, sürücülerin sağa ve sola dönüşlerde, bisiklet yolundaki ve şeridindeki bisiklet ve e-skuter kullananlara ilk geçiş hakkını vermeleri zorunlu kılınmaktadır.

MADDE 28- Madde ile; 2918 sayılı Kanunun 66 ncı maddesinde değişiklik yapılarak,
- Ayrı bisiklet yolu veya şeridi varsa e-skuterlerin taşıt yolunda sürülememesi,
- Motorlu bisikletlerin bisiklet yolunda sürülememesi,
- E-skuterlerin iki elle sürüleceği,
- E-skuter ile sırtta taşınabilen kişisel eşya harici yük ve yolcu taşınmasının yasak olması,

- E-skuterlerin otoyol, şehirlerarası karayolları ve azami hız sınırı 50 km/s üzerinde olan karayollarında kullanılmaması, düzenlenmektedir.

MADDE 29- Madde ile; 2918 sayılı Kanunun 68 inci maddesinde değişiklik yapılarak; yayaların; bisiklet trafiğine engel olmamak şartıyla veya yaya yolu bulunmayan yerlerde bisiklet şeridini kullanabilmesi düzenlenmektedir.

MADDE 30- Madde ile; 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin (j) bendinde düzenleme yapılarak, Türkiye Çevre Ajansının depozito yönetim sisteminin kurulması ve işletilmesi faaliyetlerine ilişkin olarak yapacağı mal ve hizmet alımlarının ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç anılan Kanun hükümlerine tâbi olmaması hüküm altına alınmaktadır. Bununla birlikte 4734 sayılı Kanunun ek 11 inci maddesi hükümlerine göre, anılan Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi kapsamında yapılan ihalelere ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenmektedir. Böylece Ajansın depozito yönetim sisteminin kurulması ve işletilmesi faaliyetlerine ilişkin olarak yapacağı mal ve hizmet alımlarına yönelik ihalelerinin usul ve esaslarının Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenmesi sağlanacaktır.

MADDE 31- Egzoz kaynaklı emisyonların azaltılarak hava kalitesinin iyileştirilmesi amacıyla bisikletli ulaşımın artırılması için gerekli altyapı çalışmalarının planlanması ve halkın hizmetine sunulması büyük önem taşımaktadır. Madde ile; 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasına bent eklenerek, şehirlerde bisiklet kullanıcılarının güvenli olarak bisiklet kullanımlarının teşvik edilmesine yönelik altyapı çalışmalarının, yetki alanlarındaki bölgelerde ilgili büyükşehir belediyelerinin yürütebilmesi için büyükşehir belediyelerinin görev ve sorumlulukları maddesine; bisiklet yollarının, bisiklet park istasyonlarının, bisiklet ve elektrikli skuter şarj istasyonlarının, yaya yollarının ve gürültü bariyerlerinin planlanması, projelendirilmesi, yapımı, bakımı ve onarımıyla ilgili işleri yapma hükmünün eklenmesi öngörülmektedir.

Yine ilçe belediyelerine bölge otoparkı, kapalı ve açık otoparklar yapma, işletme ve bunlara ruhsat verme görevi verilmektedir.

MADDE 32- Madde ile; 5216 sayılı Kanunun 9 uncu maddesine fıkra eklenerek, bisikletin güvenli, sağlıklı ve çevreci bir ulaşım aracı olarak kullanımını arttırmak amacıyla; büyükşehir belediyelerinin, ulaşım ana planlarını hazırlarken, bisikletin standart bir ulaşım türü haline gelmesi ve toplu ulaşım entegre edilmesi hususunun göz önünde bulundurulmasına, ulaşım ana planında yer alması dahi ayrı bir bisikletli ulaşım ana planı hazırlanmasına ve bu hususlara ilişkin taleplerde Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belediyelere teknik destek verilebilmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 33- Bu Kanunun 31 inci maddesiyle bölge otoparkı yapma yetkisi ilçe belediyelerine verildiğinden; madde ile; 5216 sayılı Kanunun 27 nci maddesinde düzenleme yapılarak, imar mevzuatı uyarınca belediyelerin otoparkla ilgili olarak elde ettikleri gelirlerin, büyükşehir belediyesine aktarılması uygulamasına son verilerek, tahsil edilen gelirlerin ilçe belediyelerince bölge otopark yapılması için gerekli arsa alımları ile inşasında kullanılmasına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 34- Egzoz kaynaklı emisyonların azaltılarak hava kalitesinin iyileştirilmesi amacıyla bisikletli ulaşımın artırılması için gerekli altyapı çalışmalarının planlanması ve halkın hizmetine sunulması büyük önem taşımaktadır. Madde ile; 5302 sayılı İl Özel İdaresi

Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasına bent eklenerek, il özel idarelerine yaya yolu, bisiklet ve e-skuterlerin yol, şerit, park ve şarj istasyonlarını yapma görevi verilmektedir.

MADDE 35- Egzoz kaynaklı emisyonların azaltılarak hava kalitesinin iyileştirilmesi amacıyla bisikletli ulaşımın artırılması için gerekli altyapı çalışmalarının planlanması ve halkın hizmetine sunulması büyük önem taşımaktadır. Madde ile; 5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasına bent eklenerek, belediyelere yaya yolu, bisiklet ve e-skuterlerin yol, şerit, park ve şarj istasyonlarını yapma görevi verilmektedir.

GEÇİCİ MADDE 1- Madde ile; Ajansın faaliyetlerine başlamasından itibaren 5 yıl süreyle, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 25 inci maddesi hükümlerine göre kamu kurum ve kuruluşlarının personelinin Ajansta geçici olarak görevlendirilebilmesi amaçlanmaktadır.

GEÇİCİ MADDE 2- Madde ile; Ajansın faaliyetlerine başlayabilmesi için, 2872 sayılı Kanunun ek 11 inci maddesinde tahsil edilen geri kazanım katılım paylarının; 1/1/2020 ila bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar %10'unun; yürürlük tarihinden 31/12/2025'e kadar %15'inin Ajansa aktarılması amaçlanmaktadır.

MADDE 36- Yürürlük maddesidir.

MADDE 37- Yürütme maddesidir.

TÜRKİYE ÇEVRE AJANSININ KURULMASI İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; çevre kirliliğini önlemek ve yeşil alanların korunmasına, iyileştirilmesine ve geliştirilmesine katkı sağlamak, döngüsel ekonomi ve sıfır atık yaklaşımı doğrultusunda kaynak verimliliğini artırmak ile ulusal ölçekte depozito yönetim sistemi kurulmasına, işletilmesine, izlenmesine ve denetimine yönelik faaliyetlerde bulunmak üzere Türkiye Çevre Ajansının kurulmasıdır.

(2) Bu Kanun; Türkiye Çevre Ajansının kuruluşu, yönetimi, denetimi, faaliyet konuları ve gelirlerine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunda geçen;

- Ajans: Türkiye Çevre Ajansını,
- Bakan: Çevre ve Şehircilik Bakanını,
- Bakanlık: Çevre ve Şehircilik Bakanlığını,
- Depozito yönetim sistemi: Bakanlıkça belirlenen ve belirli bir depozito bedeli alınarak piyasaya sürülen ürünlerin tüketilmesi/kullanılması sonrasında iade alınması ve depozito bedelinin geri ödenmesine dayalı sistemi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş, Ajansın Faaliyetleri, Organları ve Personeli

Kuruluş

MADDE 3- (1) Bu Kanunla verilen görevleri yerine getirmek üzere Bakanlıkla ilgili, tüzel kişiliği haiz, bu Kanunda belirtilen hususlar dışında özel hukuk hükümlerine tabi Türkiye Çevre Ajansı kurulmuştur.

Ajansın faaliyetleri

MADDE 4- (1) Ajansın, Bakanlıkça belirlenen çevre strateji ve politikaları doğrultusunda yapacağı faaliyetler şunlardır:

- Depozito yönetim sistemini kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmek; ilgili tarafların depozito yönetim sistemine dâhil olmasını sağlamak ve bunların yükümlülüklerini belirlemek ile Bakanlıkça belirlenen depozito bedeli, ücret ve teminatları almak ve iade etmek.
- Bakanlıkça depozito uygulamasına zorunlu olarak tabi tutulan ürünlere yönelik depozito yönetim sistemi altyapısının oluşturulmasına, uygulanmasına, izlenmesine yönelik izin ve onay işlemleri dahil gerekli idari düzenlemeleri ve tedbirleri uygulamak ve gerekli kontrolleri yapmak.
- Çevrenin iyileştirilmesine yönelik olarak faaliyetlerde bulunmak.
- Sıfır atık yönetim sisteminin kurulmasına ve uygulanmasına katkı sağlamak.
- Geri kazanılabilir ürünlerin kullanımları sonrası ülke ekonomisine kazandırılmasına ve geri kazanılabilir atıkların yönetimine ilişkin faaliyetlere katkı sağlamak.

e) Kamuoyunda duyarlılık ve farkındalık oluşturmak amacıyla; görsel, işitsel ve yazılı yayınlar hazırlamak, yayımlamak, basın ve yayın organları ile iş birliği yapmak, kampanya, yarışma ve tanıtım gibi faaliyetlerde bulunmak.

f) Eğitim ve sertifika programları düzenlemek, bilimsel çalışmalar yapmak, dokümantasyon, araştırma ve uygulama merkezleri ile laboratuvar ve müze kurmak.

g) Yurt içinde veya yurt dışında yerel yönetimler, ulusal veya uluslararası kurum veya kuruluşlar, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve gerçek veya tüzel kişilerle işbirliği yapmak, ortak projeler geliştirmek ve faaliyetlerde bulunmak; uygun görülmesi halinde belediyelere, il özel idarelerine, eğitim kurumlarına ve diğer kurum ve kuruluşlara mali ve teknik destek sağlamak.

Ajansın organ ve birimleri

MADDE 5 – (1) Ajansın organ ve birimleri; Yönetim Kurulu, Başkanlık ve Danışma Kurulundan oluşur.

(2) Yönetim Kurulu; Ajansın karar organıdır. Yedi üyeden oluşan Kurulun başkan ve üyeleri Bakan tarafından üç yıl süre ile görevlendirilir ve üyeler gerektiğinde süresi dolmadan görevden alınabilir.

(3) Başkanlık; başkan ve iki başkan yardımcısı ile hizmet birimlerinden oluşur. Başkan ve başkan yardımcıları Yönetim Kurulu tarafından atanır. Ajans Başkanı olarak Yönetim Kurulu Başkanı da atanabilir. Başkanlık Ajansın yürütme organı olup, Ajansı temsil yetkisini haizdir.

(4) Yönetim Kuruluna danışmanlık etmek ve tavsiyelerde bulunmak üzere Danışma Kurulu oluşturulur. Danışma Kurulu; Ajansın faaliyet alanlarında temayüz etmiş kişiler ile yükseköğretim kurumu, özel sektör ve kamu kurum ve kuruluşları çalışanları arasından olmak üzere on bir üyeden oluşur ve üyeler Bakan tarafından üç yıl süre ile görevlendirilir. Üyeler gerektiğinde süresi dolmadan Bakan tarafından görevden alınabilir.

(5) Ajans organları ile hizmet birimlerinin görev ve yetkileri, üyelerinin atanması, teşkilat yapısı ile çalışmasına ilişkin usul ve esaslar, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Strateji ve Bütçe Başkanlığının görüşü alınarak Bakanlık tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.

Ajans personeli

MADDE 6- (1) Ajans, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa tabi personel istihdam edilir.

Mali haklar

MADDE 7- (1) Ajans Başkanına mali ve sosyal hak ve yardımlar kapsamında yapılan bütün ayni ve nakdi ödemelerin bir aylık toplam net tutarı; 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 11 inci maddesi uyarınca belirlenen emsali personele mali ve sosyal hak ve yardımlar kapsamında yapılması öngörülen ödemelerin bir aylık toplam net tutarının iki katını geçmemek üzere Yönetim Kurulunca belirlenir. Ajans başkan yardımcılara ve personeline yapılan ödemeler, Ajans Başkanına yapılan ödemeyi geçmemek üzere Yönetim Kurulunca belirlenir.

(2) Ajans Yönetim Kurulu başkan ve üyelerine, bu görevleri nedeniyle ayrıca 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin 34 üncü maddesine göre kamu iktisadi teşebbüsleri yönetim kurulu başkan ve üyelerine ödenen tutarda ödeme yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ajansın Gelirleri, Bütçesi ve Muafiyetler

Ajansın gelirleri ve bütçesi

MADDE 8- (1) Ajansın gelirleri;

- a) Genel bütçeden aktarılan tutarlardan,
  - b) Her türlü bağış ve yardımlardan,
  - c) Ajansın faaliyetlerinden elde edilen gelirlerden,
  - ç) Sair gelirlerden,
- oluşur.

(2) Ajansın gelirlerinin genel yönetim giderleri haricinde kalan kısmının tamamı ajansın faaliyetleri için kullanılır.

(3) Ajansın bütçesi, Ajansın yıllık program ve faaliyetleri dikkate alınarak Başkanlık tarafından bir yıllık olarak hazırlanır ve her yıl ağustos ayı sonuna kadar Yönetim Kuruluna sunulur. Yönetim Kurulu tarafından incelendikten sonra uygun bulunan bütçe Bakan onayı ile yürürlüğe girer. Bütçe yılı takvim yılıdır, bütçe dışı harcama yapılamaz. Yönetim Kurulu yıllara sâri harcama yapmaya yetkilidir.

(4) Ajans bütçesinin hazırlanması, uygulanması, harcamaların yapılması ve muhasebeleştirilmesine ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Strateji ve Bütçe Başkanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikte düzenlenir.

Muafiyet ve istisnalar

MADDE 9- (1) Ajans;

- a) Yapılan bağış ve yardımlar sebebiyle veraset ve intikal vergisinden,
  - b) Faaliyetleri dolayısıyla yaptığı işlemler yönünden harçlardan, bu kapsamda düzenlenen kâğıtlar nedeniyle damga vergisinden, kiraya verilmemek şartıyla sahip olduğu taşınmazları dolayısıyla emlak vergisinden,
  - c) Tapu ve kadastro işlemleri bakımından, döner sermaye hizmet bedelinden,
  - ç) Her türlü dava ve icra işleminde teminat yatırma mükellefiyetlerinden,
- muafıdır.

Yönetmelik

MADDE 10- (1) Bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili usul ve esaslar Bakanlık tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir. 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (g) bendi ile 6 ncı, 7 nci ve 9 uncu maddelerin uygulanmasına ilişkin çıkarılan yönetmeliklerde Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Strateji ve Bütçe Başkanlığının görüşü alınır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Düzenlemeler

MADDE 11- 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 56 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Kullanıcılara kısa süreli elektrikli skuter kiralama imkânı veren paylaşımlı elektrikli skuter işgallerinde harç tutarı, her üç skuterin bir metrekare alan işgal ettiği kabulü ile beher metrekare için Tarifenin (1) numaralı bendindeki en az tarife üzerinden hesaplanır.”

MADDE 12- 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Proje tanıtım dosyası” tanımı yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 13- 2872 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (h) bendine “önlenmesi ve giderilmesi” ibaresinden sonra gelmek üzere “, sıfır atığın yaygınlaştırılması, döngüsel ekonomi ilkelerinin uygulanması ve iklim değişikliği ile mücadele edilmesi” ibaresi, “temiz teknolojilerin teşviki,” ibaresinden sonra gelmek üzere “motorsuz veya elektrikli araçların teşviki, atıkların geri kazanımı ile arıtılmış atıksuların yeniden kullanımının teşviki,” ibaresi, “teminat alınması ve” ibaresinden sonra gelmek üzere “sera gazı emisyonlarının takibine yönelik” ibaresi eklenmiş, bentte yer alan “plastik poşet ve plastik ambalaj” ibaresi “plastik içerikli poşet veya ambalaj ve tek kullanımlık materyallerin” şeklinde ve bendin son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu bentteki uygulamalara ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.”

MADDE 14 - 2872 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Raporu veya proje tanıtım dosyası” ibaresi “başvurusu dosyası” şeklinde değiştirilmiş, fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiş ve ikinci fıkrasında yer alan “veya Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır. “Çevresel Etki Değerlendirmesi başvuru dosyasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 15- 2872 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin beşinci fıkrasına “başkanlıkları,” ibaresinden sonra gelmek üzere “atıksu altyapı yönetimlerince kurulan kooperatiflerde kooperatif yönetimleri,” ibaresi, sekizinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiş, dokuzuncu fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye dokuzuncu fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra ve mevcut on dördüncü fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Atık üreticileri, atıklarının yönetimini atık yönetim sorumlusu olarak yetki verilmiş firmalar aracılığıyla da yerine getirebilirler. Ancak, Bakanlıkça nitelikleri belirlenen atık üreticilerinin atıklarının yönetimini atık yönetim sorumlusu firmalar aracılığıyla yerine getirmeleri zorunludur. Atık üreticilerinin sorumlulukları ile atık yönetim sorumlusu firmaların yetkilendirilmesine ve yükümlülüklerine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

“Atıkların üretiminin ve zararlarının önlenmesi veya azaltılması ile atıkların geri kazanılması ve geri kazanılabilen atıkların kaynağında ayrı toplanması esastır. Sıfır atık yönetim sistemini kurarak belge alanlar, türlerine göre kaynağında ayrı biriktirdikleri atıklarını, Bakanlıktan çevre lisansı almış atık işleme tesislerine geri kazanımı sağlamak üzere verebilirler. Atık yönetim plânlarının hazırlanmasına ve sıfır atık yönetim sistemine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir ve bu çerçevede sıfır atık yönetim sisteminin kurulması ve işletilmesi zorunludur.”

“Atıkların, doğal kaynak ve hammadde kullanımının azaltılması ve geri kazanımın artırılması amacıyla kullanılması esastır. Atıkların veya atıklardan elde edilen geri dönüştürülmüş malzemelerin kullanımına yönelik düzenlemeler ile zorunlu kullanıma ilişkin esaslar Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenir. Geri kazanım imkânı olmayan atıklar, yönetmeliklerle belirlenen uygun yöntemlerle bertaraf edilir.”

“Lisans almakla yükümlü gerçek ve/veya tüzel kişiler ile atık yönetim sorumlusu firmalardan alınacak teminatlar için yönetiminden sorumlu oldukları atıkların türü, miktarı ve bertaraf maliyeti temel alınır ve bu teminatlara ilişkin esaslar Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 16- 2872 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrasına “Sahil Güvenlik Komutanlığına,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Türkiye Çevre Ajansına,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 17- 2872 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin altıncı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “tehlikeli” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve cümleye “bulunanlar” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile atık yönetim sorumlusu firmalar” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 18- 2872 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin ikinci fıkrasına “faaliyetler” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile çevre izni veya çevre izin ve lisansı olmayan faaliyetler” ibaresi eklenmiş ve üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı alınmaksızın, başlanan faaliyetler Bakanlık/Valilik tarafından süre verilmeksizin durdurulur. Bu maddeye ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 19- 2872 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine aşağıdaki paragraf eklenmiş, (e) bendinde yer alan “sürecine başlamadan veya bu süreci tamamlamadan” ibaresi “Olumlu Kararı almadan” şeklinde değiştirilmiş, “yapılan” ibaresi madde metninden çıkarılmış, bende “durumlarda” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu kararı alınmaz ise” ibaresi, (ı) bendinin (4) numaralı alt bendine “deşarjı yapan” ibaresinden sonra gelmek üzere “tanker, gemi ve” ibaresi, bendin son paragrafına “boşaltanlara” ibaresinden sonra gelmek üzere “, su kirliliği nedeni ile kurulması veya işletilmesi yönetmelikle izne tâbi tutulan tesisleri, yetkili makamlardan izin almadan kuran, işleten veya izni iptal edilmesine rağmen kurmaya veya işletmeye devam eden veya bu tesislerde izin almaksızın sonradan değişiklik yapan veya yetkili makamların gerekli gördükleri değişiklikleri tanınan sürede yapmayanlara” ibaresi, bende aşağıdaki paragraf eklenmiş, (l) bendinin ikinci paragrafı aşağıdaki şekilde, (r) bendinde yer alan “24.000 Türk Lirası” ibaresi “90.000 Türk Lirasından 360.000 Türk Lirasına kadar” şeklinde, “60.000 Türk Lirası” ibaresi “300.000 Türk Lirası” şeklinde, (s) bendinde yer alan “100 Türk Lirası” ibaresi “1.000 Türk Lirası” şeklinde, (z) bendinde yer alan “%20 fazlası” ibaresi “%20’si kadar” şeklinde, (bb) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“Benzin ve naftanın depolanması, dolumu ve tankerlerle nakliyesine ilişkin terminaller, dolum adaları veya akaryakıt istasyonlarında kullanılan her türlü düzenek, tesis ile tankerlerden salınan uçucu organik bileşiklerin kontrolüne ilişkin Bakanlıkça belirlenen esas ve kriterlere uymayan; terminaller veya dolum adaları için 60.000 Türk Lirası, akaryakıt istasyonları için 30.000 Türk Lirası, tankerler için 3.000 Türk Lirası idari para cezası verilir.”

“Su ürünleri yetiştiriciliği faaliyetleri ile ilgili olarak bu Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (h) bendine aykırı davranışlara 100.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.”

“Ek 1 inci maddenin (d) bendi uyarınca çıkarılan yönetmelik esaslarına aykırı olarak faaliyet gösterenlere 100.000 Türk Lirasından 300.000 Türk Lirasına kadar, bu faaliyetlerin sanat yapılarına zarar vermesi veya akarsuyun akış rejimini bozması halinde 300.000 Türk Lirası, kum, çakıl ve benzeri maddeleri alanlara ise metreküp başına 450 Türk Lirası idarî para cezası verilir.”

“bb) Bu Kanunda geri kazanım katılım payına tabi olan ek (1) sayılı listede yer alan ürünlere yönelik olarak;

1) Plastik poşetleri ek 13 üncü maddeye aykırı olarak ücretsiz verdiği veya Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara aykırı olarak plastik poşet verdiği tespit edilen satış noktalarına depo alanı hariç kapalı satış alanının her metrekaresi için 15,16 Türk Lirası,

2) Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara aykırı olarak plastik poşetleri üretene, tedarik edene; üreticinin Türkiye dışında olması halinde, üretici tarafından yetkilendirilen temsilciye ve/veya ithalatçıya 15.000 Türk Lirası,

3) Geri kazanım katılım payına ilişkin belirlenen esaslara uymayanlara 1.500 Türk Lirası,

idari para cezası verilir.”

“cc) 11 inci maddede belirlenen sıfır atık yönetim sistemini kurmayanlara ve/veya kurduğunu belgeleyemeyenlere 20.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.

çç) Sera gazı emisyonlarının takibine ilişkin yasaklara veya sınırlamalara aykırı olarak;

1) Sera gazı emisyonu izleme planını sunmayanlara veya süresi içerisinde güncellemeyenlere 24.000 Türk Lirası,

2) Doğrulanmış sera gazı emisyonu raporunu süresi içerisinde sunmayanlara 36.000 Türk Lirası,

idarî para cezası verilir.

dd) Ek 15 inci madde uyarınca yetki belgesi bulunmaksızın motor yağı değişimi yapılan işletmelere 10.000 Türk Lirası idari para cezası verilir.

ee) Ek 11 nci ve ek 12 nci maddelerde tanımlı depozito uygulamalarına yönelik Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara aykırı olarak;

1) Depozitoya tabi ürünleri piyasaya sürenlere 20.000 Türk Lirası, satış noktaları dahil depozitolu ürünleri kullanıcılara/tüketicilere sunanlara ise faaliyet alanının her metrekaresi için 15,16 Türk Lirası,

2) Depozito uygulaması toplama sistemine katılım sağlama yükümlülüğünü ve şartlarını yerine getirmeyen satış noktalarına satış alanının her metrekaresi için 100 Türk Lirası,

idari para cezası verilir.

ff) 11 inci madde uyarınca yükümlülük getirilen üreticiler, ithalatçılar ve piyasaya sürenlerden bu yükümlülüklerle uymayanlara 10.000 Türk lirası, bu yükümlülüğe konu ürünlerin satışına ve dağıtımına ilişkin düzenlemelere aykırı hareket edenlere ise 5.000 Türk lirası idari para cezası verilir.

gg) Ek 14 üncü maddenin ikinci fıkrasına aykırı faaliyette bulunanlara 300.000 Türk Lirası idari para cezası verilir.”

MADDE 20- 2872 sayılı Kanunun ek 11 inci maddesinin beşinci fıkrasının son cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu maddeye ilişkin idari, mali ve teknik usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 21- 2872 sayılı Kanunun ek 12 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “ambalajlar için depozito uygulamasını 1/1/2021” ibaresi “ambalajlar ve ürünler için depozito uygulamasını 1/1/2022” şeklinde değiştirilmiş, fıkranın ikinci cümlesinde yer alan “ambalajlı” ibaresi madde metninden çıkarılmış, ikinci fıkrasına “esaslar” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile sisteme ilişkin teminatlar ve ücretler” ibaresi ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Zorunlu depozito uygulamasına tabi tutulan ürünlerin üreticileri, ithalatçıları ve piyasaya sürenleri ile depozito kapsamındaki ürünleri tüketicilere/kullanıcılara sunan toptan ya da perakende satış birimleri; depozito sisteminin kurulması, işletilmesi ve izlenmesine yönelik idari, mali ve teknik yükümlülüklerini yerine getirmek zorundadırlar.”

MADDE 22- 2872 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Çevre etiketi

EK MADDE 14- Sürdürülebilir çevre hedefleri doğrultusunda, ürün veya hizmetlerin doğal kaynak kullanımı ve hammadde temini aşamasından başlamak üzere yaşam döngüsünün bütün süreçlerinde, türlerin ve habitatların zarar görmesini ve ekosistemlerin bozulmasını önlemek, çevre, insan, sağlık, iklim ve doğal yaşamın üzerindeki olumsuz etkileri azaltmak amacıyla gönüllülük esaslı çevre etiket sisteminin oluşturulması ve uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

Bakanlık haricinde çevre etiketi adı altında herhangi bir faaliyet yürütülemez.”

MADDE 23- 2872 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Motor yağları

EK MADDE 15- Motor yağı değişimlerinin Bakanlıkça yetki verilen işletmeler tarafından yapılması veya atık motor yağlarının bu yerlere teslim edilmesi zorunludur.

Motor yağı değişimi yapılan yerlerin yetkilendirilmesine ve atık yağların yönetimine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.”

MADDE 24- 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Bisiklet yolu” tanımı aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkra aşağıdaki “Elektrikli Skuter (e-skuter)” ve “Bisiklet şeridi” tanımları eklenmiştir.

“Bisiklet yolu: Bisiklet ve elektrikli skuter sürüşüne ayrılan, taşıt yolu ve yaya alanları ile kesişim noktaları hariç diğer araç ve yaya trafiğine kapalı yoldur.”

“Elektrikli skuter (e-skuter): Hızı en fazla 25 km/saate ulaşan, tekerlekli, ayak tahtası ve tutamağı olabilen, dikey bir direksiyon mekanizması içerebilen ve ayakta kullanılan taşıtlardır.”

“Bisiklet şeridi: Yol seviyesinde bisiklet ve elektrikli skuter kullanımı için özel olarak belirlenmiş ve yer işaretlemesi ile ayrılmış yoldur.”

MADDE 25- 2918 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasına (n) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler eklenmiş ve diğer bent buna göre teselsül ettirilmiştir.

“o) Gürültü eylem planı ve bisiklet master planları göz önünde bulundurularak ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görüşü alınarak, trafik güvenliğinin ve teknik koşulların sağlandığı mevcut yollarda ve yeni yapılacak olan yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarının kenarına bisiklet yolu ile gürültü bariyeri yapmak,”

“p) Trafik güvenliğinin ve teknik koşulların sağlandığı yerlerde, banketleri bisiklet şeridi olarak işaretleyerek bisiklet ve elektrikli skuter kullanımına uygun hale getirmek,”

MADDE 26- 2918 sayılı Kanunun 37 nci maddesinin birinci fıkrasına “Bisiklet kullananların 11,” ibaresinden sonra gelmek üzere “elektrikli bisiklet ve elektrikli skuter kullananların 15,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 27- 2918 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “bisikletlilere” ibaresi “ve bisiklet şeridindeki bisiklet ve elektrikli skuter kullananlara” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 28- 2918 sayılı Kanunun 66 ncı maddesinin başlığına ve birinci fıkrasının birinci cümlesine “Bisiklet,” ibarelerinden sonra gelmek üzere “elektrikli skuter,” ibareleri eklenmiş, fıkranın (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (b) bendine “en az bir elleri,” ibaresinden sonra gelmek üzere “elektrikli skuter,” ibaresi, fıkra (c) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“a) Ayrı bisiklet yolu veya bisiklet şeridi varsa, bisiklet ve elektrikli skuter taşıt yolunda, Bisiklet, elektrikli skuter, motorlu bisiklet ve motosikletlerin yayaların kullanmasına ayrılmış yerlerde,

Bunlardan ikiden fazlasının taşıt yolunun bir şeridinde yan yana,
Sürülmesi yasaktır.”

“d) Elektrikli skuter ile sırtta taşınabilen kişisel eşya harici yük ve yolcu taşınması yasaktır.

e) Elektrikli skuter otoyol, şehirler arası karayolları ve azami hız sınırı 50 km/s üzerinde olan karayollarında kullanılamaz.”

“Elektrikli skuter ve kullanımına ilişkin diğer hususlar yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 29- 2918 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendine “ile bisiklet yolunda” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya şeridinde;” ibaresi ve “bisiklet yolu” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya bisiklet şeridi” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 30- 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (j) bendine “depozito yönetim sisteminin kurulması ve işletilmesi faaliyetlerine ilişkin olarak Türkiye Çevre Ajansının yapacağı mal ve hizmet alımları,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 31- 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş, üçüncü fıkrasının (d) bendinde yer alan “otopark,” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve bende “ilişkin hizmetler yapmak” ibaresinden sonra gelmek üzere “; bölge otoparkı, kapalı ve açık otoparklar yapmak, yaptırmak, işletmek, işlettirmek veya ruhsat vermek” ibaresi eklenmiştir.

“aa) Bisiklet yollarının ve şeritlerinin, bisiklet ve elektrikli skuter park ve şarj istasyonlarının, yaya yollarının ve gürültü bariyerlerinin planlanması, projelendirilmesi, yapımı, bakımı ve onarımıyla ilgili işlerini yürütmek.”

MADDE 32- 5216 sayılı Kanunun 9 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Ulaşımdan kaynaklanan emisyonların azaltılması amacıyla bisikletli ulaşımın yaygınlaştırılmasına yönelik; bu Kanun kapsamında hazırlanacak ulaşım ana planlarında bisikletli ulaşımın yer verilmesi ya da bisikletli ulaşım ana planının hazırlanması esastır. Bakanlıkça, talep halinde mahalli idarelere teknik destek verilebilir. Bu fıkra ile ilgili idari ve teknik usul ve esaslar Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 33- 5216 sayılı Kanunun 27 nci maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İmar mevzuatı uyarınca belediyelerin otoparkla ilgili olarak elde ettikleri gelirler beş yıllık imar programına göre hazırlanan kamulaştırma projesi karşılığında bölge otoparkı için gerekli arsa alımları ile inşasında kullanılır. Bu gelirler bu fıkra ile belirtilen amaç dışında kullanılamaz.”

MADDE 34- 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“c) Bisiklet yollarının ve şeritlerinin, bisiklet ve elektrikli skuter park ve şarj istasyonlarının, yaya yollarının ve gürültü bariyerlerinin planlanması, projelendirilmesi, yapımı, bakımı ve onarımıyla ilgili işleri,”

MADDE 35- 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“ş) Bisiklet yollarının ve şeritlerinin, bisiklet ve elektrikli skuter park ve şarj istasyonlarının, yaya yollarının ve gürültü bariyerlerinin planlanması, projelendirilmesi, yapımı, bakımı ve onarımıyla ilgili işlerini yürütmek.”

BEŞİNCİ BÖLÜM **Geçici ve Son Hükümler**

Geçici görevlendirme

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Ajansın faaliyetlerine başladığı tarihten itibaren 5 yıl süreyle, 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 25 inci maddesi uyarınca kamu kurum ve kuruluşlarının personeli Ajansta görevlendirebilir.

Geri kazanım katılım payı

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten 31/12/2025 tarihine kadar 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun ek 11 inci maddesi uyarınca tahsil edilen geri kazanım katılım paylarının yüzde onbeşi tahsil edildiği ayı izleyen ayın sonuna, 2020 yılında bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tahsil edilen tutarın yüzde onu bu maddenin yürürlüğe girdiği ayı izleyen ikinci ayın sonuna kadar Türkiye Çevre Ajansı hesabına aktarılır. Aktarılacak tutarlar karşılığında Bakanlık bütçesinde gerekli ödenek öngörülür.

Yürürlük

MADDE 36- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 37- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.